

УДК 616.43/45(091)

П.М.Ляшук¹, Н.В.Пашковська¹, А.А.Глюшина¹, М.О.Леонова²

ІСТОРІЯ КУРСУ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ

¹Кафедра внутрішньої медицини та ендокринології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці²Обласний клінічний ендокринологічний центр, м. Чернівці

Резюме. У роботі викладені питання становлення і наукові здобутки співробітників курсу ендокринології, теперішній стан його клінічної бази – обласного ендокринологічного центру.

Ключові слова: курс ендокринології, клінічна база, історія.

З перших днів возз'єднання Північної Буковини з Україною науковці Чернівецького медичного інституту (нині – Буковинський державний медичний університет) разом з лікарями області розпочали вивчення ураженості населення регіону ендемічним зобом – тяжкої і дуже поширеної на той час патології. З часом, зі зростанням захворюваності населення Буковини на цукровий діабет, виявлення та лікування цієї патології стало ще одним важливим напрямком наукового супроводу і діяльності вчених інституту та ендокринологів області.

Ендокринологію викладали доценти кафедри факультетської терапії Б.Б.Роднянський (1948-1968 рр.), П.М.Боднар (1968-1973 рр.) і П.М.Ляшук (з 1973 р.). 1.09.1977 року створено курс ендокринології, який є структурною складовою кафедри внутрішньої медицини та ендокринології (зав. – проф. О.І.Федів). Відповідальними за організацію педагогічного процесу на курсі були доценти П.М.Ляшук (1977-1995 рр.), В.А.Маслянюк (1995 – 2009 рр.), з 2009 року – доцент Н.В.Пашковська.

Клінічною базою курсу ендокринології є створений у 1948 році обласний клінічний ендокринологічний диспансер (нині – клінічний ендокринологічний центр), який проводить організаційно-методичну роботу та контроль за діяльністю всієї лікувальної мережі з профілактики та лікування захворювань ендокринної системи. Центр має поліклініку, стаціонар на 75 ліжок (з них 25 – денний стаціонар), лабораторію, кабінет функціональної діагностики, фізіотерапевтичний кабінет та ін.

Головними лікарями ендокринологічного диспансеру свого часу були: Х.Ш.Штерн (1948-1952 рр.), Є.А.Шнирєва (1952-1964 рр.), Л.І.Брюховецька (1964-1978 рр.), О.К.Руснак (1978-2008 рр.), з 2009 року – М.О.Леонова.

У 1963 році започаткована обласна асоціація ендокринологів, яку очолювали професори Я.Д.Кіршенблат, Г.І.Ходоровський, доценти Б.Б.Роднянський, П.М.Боднар, П.М.Ляшук. Членами асоціації захищено 8 докторських та 36 кандидатських дисертацій, розроблено та впроваджено в практику більше 80 раціоналізаторських пропозицій, отримано 10 патентів на винаходи, поширено 12 інформаційних листів.

Співробітниками курсу ендокринології в співавторстві з науковцями Буковинського дер-

жавного медичного університету та іншими науковими центрами України опубліковано 25 монографій, 13 навчальних посібників, 6 брошур, більше 600 наукових статей та тез доповідей.

Науковці курсу разом з лікарями центру брали участь у роботі всесоюзних (СРСР) та національних з'їздів лікарів-ендокринологів, а також у багатьох конференціях та симпозіумах, на яких обговорювалися найважливіші поточні і перспективні питання клінічної та експериментальної ендокринології.

В ендокринологічному центрі створений (і постійно оновлюється) регіональний реєстр хворих на цукровий діабет. При реорганізації поліклінічного відділення центру вперше почали функціонувати кабінети профілактики та лікування ускладнень цукрового діабету, а також кабінет самоконтролю для лікування хворих на цукровий діабет. Курсом ендокринології регулярно проводяться науково-практичні конференції для лікарів області. Співробітники курсу здійснюють консультативні огляди хворих в обласному центрі і районах області, постійно висвітлюють науково-популярну ендокринологічну тематику в обласних газетах.

Викладачами університету і лікарями з практичної охорони здоров'я із залученням фахівців різних кафедр – на ендокринологічну тематику підготовлено і захищено багато кандидатських і докторських дисертацій, зокрема:

- “Порівняльна характеристика консервативного лікування тиреотоксикозу” (Х.Н.Малінська, 1963);
- “Функціональний стан кори надниркових залоз та симпато-адреналової системи при гострому гепатиті (Л.М.Петренюк, 1962); при хронічному гепатиті та цирозах печінки (В.Ф.Глошардіна, 1964; М.С.Ярома, 1967); при ревматичних вадах серця (П.М.Ляшук, 1965); гіпертонічній хворобі (Б.І.Шевченко, 1967) та при ревматизмі” (П.С.Кушнір, 1968).
- “Інсуліндепонуюча функція еритроцитів при хронічному активному гепатиті” (В.А.Маслянюк, 1986);
- “Холатоутворювальна функція печінки у хворих, що перенесли вірусні гепатити А і В” (Л.Б.Павлович, 1988);
- “Хроноритми функції щитоподібної залози, екскреторної функції нирок у хворих на

дифузний токсичний зоб та гіпотиреоз” (Н.В.Пашковська, 1998);

- “Мікробіоценоз кишечника у хворих на цукровий діабет” (Р.П.Ляшук, 2004);
- “Клінічно-патогенетичне обґрунтування застосування пробіотиків у комплексному лікуванні хворих на дифузний токсичний зоб та гіпотиреоз” (А.А.Маковійчук, 2004);
- “Корекція порушень функціонального стану нирок при гіпо- та гіпертиреозі (клінічно-експериментальне дослідження)” (О.А.Оленович, 2005).

У даний час завершується докторська дисертація на тему “Діабетичні енцефалопатії: механізм розвитку, клінічні особливості, діагностика, лікування та профілактика” (Н.В.Пашковська).

Викладачами курсу ендокринології широко застосовуються нетрадиційні методи в комплексному лікуванні цукрового діабету і його ускладнень, захворювань щитоподібної залози.

Викладачі курсу видали наступні монографії та навчальні посібники: 1. Клінічна ендокринологія (П.М.Ляшук, 1966, 1998, 2001, 2006), в перекладі на німецьку мову виданий у 1998 році. 2. Глюкокортикоїдні препарати (клінічна фармакологія) (П.М.Ляшук, І.І.Заморський, О.В.Пішак, 2003). 3. Імунотропні препарати (клінічна фармакотерапія) (І.Й.Сидорчук, П.М.Ляшук, Н.М.Каспрук, М.В.Кшемінська, 2003). 4. Невідкладні стани при ендокринних захворюваннях (В.А.Маслянюк, Н.В.Пашковська, В.П.Пішак, Л.Б.Павлович, П.М.Ляшук, 2005, 2007, 2008). 5. Алергія, патогенетичні аспекти та уніфіковані стандарти лікування (І.Й.Сидорчук, П.М.Ляшук, Р.П.Ляшук, Г.Д.Коваль, О.А.Оленович, 2005, 2006). 6. Хронічні обструктивні захворювання легень: імунний статус, дисбіоз кишечника (Г.Д.Коваль, І.Й.Сидорчук, В.П.Пішак, П.М.Ляшук, 2007, 2008). 7. Дисбіоз кишечника в діабетології (І.Й.Сидорчук, В.А. Маслянюк, Н.В. Пашковська, В.П.Пішак, Л.Б.Павлович, П.М.Ляшук, А.А.Маковійчук, 2006, 2007). 8. Дисбіоз кишечника при тиреопаті-

ях (І.Й.Сидорчук, Н.В.Пашковська, П.М.Ляшук, А.А.Маковійчук, 2006). 9. Тиреопатії в Карпатському регіоні (І.Й.Сидорчук, Н.В.Пашковська, О.А.Оленович, А.А.Маковійчук та ін., 2007). 10. Діабетична ретинопатія / За ред. П.М.Ляшука (Н.М.Голубовська, Р.П.Ляшук, В.А.Маслянюк та ін, 2007, 2008). 11. Функціональний стан центральної нервової системи та нирок при ендокринопатіях (Н.В.Пашковська, В.П.Пішак, О.А.Оленович, І.Й. Сидорчук, 2007). 12. Діагностика та лікування невідкладних станів при ендокринних захворюваннях (В.А.Маслянюк, Л.Б.Павлович, Н.В.Пашковська, А.А. Маковійчук, О.А. Оленович, 2008). 13. Практикум з ендокринології (клінічно-лабораторне обстеження хворого) (Л.Б.Павлович, В.А.Маслянюк, 2008). 14. A Practical guide to Endocrinology (a clinico-laboratory examination of a patient) (L.B.Pavlovich, V.A.Maslianko, I.I.Bilous, 2008).

Завдяки плідній співпраці з лікарями ендокринологічного центру співробітниками курсу ендокринології зроблено вагомий внесок у скарбницю вітчизняної медичної науки, становлення і розвиток ендокринологічної служби на Буковині.

Література

1. Ляшук П.М. Внесок вчених Буковинської державної медичної академії у вивчення ендокринної патології / П.М.Ляшук, В.П.Пішак / Буковинський мед. вісник. – 1998. – Т. 2, № 2. – С. 7-10.
2. Ляшук П.М. Рідкісні захворювання та синдроми з практики терапевта-ендокринолога (1962-2006 рр.) / П.М.Ляшук. – Чернівці, 2008. – С. 112-113.
3. Руснак О.К. Чернівецькому ендокринологічному диспансеру – 50 років / О.К.Руснак, П.М.Ляшук / Для вашого здоров'я. – 1998. – № 3 (28). – С. 3.
4. Ляшук П.М. Внесок учених Буковинського державного медичного університету у вивчення тиреоїдної патології. В кн.: Тиреопатії в Карпатському регіоні. (Сидорчук І.Й., Пашковська Н.В. та ін.) / П.М.Ляшук, В.П.Пішак. – Чернівці, 2007. – С. 6-8.

ИСТОРИЯ КУРСА ЭНДОКРИНОЛОГИИ

П.М.Ляшук, Н.В.Пашковская, А.А.Илюшина, М.А.Леонова

Резюме. В работе изложены вопросы становления, научные достижения сотрудников курса эндокринологии, нынешнее состояние его клинической базы – областного эндокринологического центра.

Ключевые слова: курс эндокринологии, клиническая база, история.

THE HISTORY OF THE COURSE OF ENDOCRINOLOGY

P.M.Liashuk, N.V.Pashkovska, A.A.Iliushyna, M.A.Leonova

Abstract. The paper presents questions, concerning the foundation, development and scientific achievements of the Course of Endocrinology and the present state of its clinical base – Regional Endocrinological Centre.

Key words: Course of Endocrinology, clinical base, history.

Bukovinian State University (Chernivtsi)

Рецензент – д.мед.н. В.Л.Таралло

Buk. Med. Herald. – 2010. – Vol. 14, № 2 (54). – P.159-160

Надійшла до редакції 16.12.2009 року